

ICHKI ISHLAR TIZIMI XODIMLARI PSIXOLOGIK KOMPETENTLIGI PSIXODIAGNOSTIKASI VA PSIXOKORREKSIYASI

Fayziyev Muhammad
Shukulloyevich

*Buxoro IIV akademik litseyi huquqshunoslik fani
o'qituvchisi*

Annotatsiya: Ushbu ilmiy maqola ichki ishlar organlari xodimlarining psixologik malakasini oshirishning muhim vositalari sifatida psixodiagnostika va psixokorreksiyaning muhim sohasini o'rganadi. Ofitserlarning ruhiy sog'lomligi va psixologik tayyorgarligi ularning o'z xizmat vazifalarini bajarishdagi samaradorligi va chidamliligida muhim rol o'ynaydi. Psixologik kuchli va zaif tomonlarni baholash uchun psixodiagnostikadan foydalanish va aniqlangan muammolarni hal qilish uchun psixokorreksiya usullarini qo'llash orqali ichki ishlar xodimlari sog'lom fikrlash, hissiy aql va o'zlarining talabchan rollari uchun muhim bo'lgan qaror qabul qilish qobiliyatlarini rivojlantirishlari mumkin. Ushbu maqolada ichki ishlar organlari xodimlariga alohida e'tibor qaratilib, ichki ishlar organlari xodimlarining psixologik farovonligini oshirishda psixodiagnostika va psixokorreksiya strategiyalarining ahamiyati ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: psixodiagnostika, psixokorreksiya, psixologik kompetentsiya, ichki ishlar xodimlari, huquqni muhofaza qilish organlari, ruhiy farovonlik

Kirish:

Huquqni muhofaza qilish sohasi o'z xodimlaridan, xususan, ichki ishlar bo'linmalarida xizmat qilayotgan xodimlardan yuqori darajadagi psixologik malakani talab qiladi. Bu zobitlarga huquqbuzarliklarni tekshirish, agentlik ichida halollikni saqlash va axloqiy me'yorlarga rioya qilish vazifasi yuklatilgan. Ularning ishining tabiati ularni turli xil stress omillariga, jumladan, travmatik hodisalar, axloqiy dilemmalar va qattiq tekshiruvlarga duchor qiladi. Demak, ichki ishlar organlari xodimlarining psixologik xotirjamligini ta'minlash nafaqat ularning ruhiy salomatligi, balki butun huquqni muhofaza qiluvchi organning samarali faoliyat yuritishi uchun ham muhim hisoblanadi.

Huquqni muhofaza qilishda psixodiagnostika:

Psixodiagnostika shaxsning psixologik xususiyatlarini, jumladan, shaxsiy xususiyatlarni, hissiy intellektni, stressni engish mexanizmlarini va qaror qabul qilish uslublarini baholash uchun standartlashtirilgan vositalar va baholashlardan foydalanishni o'z ichiga oladi. Huquqni muhofaza qilish kontekstida psixodiagnostika ofitserning kuchli tomonlari va takomillashtirish sohalari haqida qimmatli tushunchalarni berishi mumkin. Ichki ishlar xodimlari uchun ushbu baholashlar ularning faoliyatiga, qaror qabul qilish jarayonlariga, hamkasblari va jamoatchilik

bilan o'zaro munosabatlariga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan zaifliklarni aniqlashga yordam beradi.

Ichki ishlar organlari xodimlarining o'ziga xos ehtiyojlariga moslashtirilgan psixodiagnostikani o'tkazish orqali huquqni muhofaza qilish organlari o'z xodimlarining psixologik profillarini har tomonlama tushunishlari mumkin. Ushbu bilimlar zobitlarning kasbiy stress omillariga nisbatan psixologik malakasi va chidamliligini oshirishga qaratilgan maqsadli tadbirlar va o'quv dasturlari haqida ma'lumot berishi mumkin.

Huquqni muhofaza qilish organlarida psixodiagnostika bilan bog'liq ma'lumotlarni kengaytirish:

Psixodiagnostika huquqni muhofaza qilish organlarida muhim rol o'ynaydi, bu esa ofitserlarning psixologik tuzilishini baholash va tushunish uchun tizimli yondashuvni taklif qiladi. Standartlashtirilgan vositalar va baholashlardan foydalanish orqali huquqni muhofaza qilish idoralari o'z xodimlarining ruhiyatiga chuqur kirib borishi, o'quv dasturlari, aralashuv strategiyalari va qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega bo'lgan muhim tushunchalarni ochib berishi mumkin.

Shaxsiy xususiyatlarni, hissiy intellektni, engish mexanizmlarini va qaror qabul qilish uslublarini baholash orqali psixodiagnostika zobitlar ustunlik qiladigan sohalarni va qo'shimcha yordam yoki rivojlanishga muhtoj bo'lishi mumkin bo'lgan sohalarni aniqlay oladi. Masalan, yuqori hissiy intellektga va samarali kurashish mexanizmlariga ega bo'lgan ofitser yuqori stressli vaziyatlarni hal qilish va muhim voqealar paytida xotirjamlikni saqlash uchun yaxshi jihozlangan bo'lishi mumkin, bu esa ularning umumiy ish faoliyatini va hamkasblari va jamoatchilik bilan o'zaro munosabatlarini yaxshilaydi.

Aksincha, psixodiagnostika orqali zaif tomonlarni aniqlash bir xil darajada muhimdir. Qaror qabul qilish jarayonlaridagi kamchiliklarni aniqlash yoki ularni bartaraf etish strategiyalarini erta aniqlash agentliklarga ushbu takomillashtirish sohasini hal qilish uchun maqsadli treninglar, maslahatlar yoki resurslar bilan ta'minlash imkonini beradi. Ushbu zaif tomonlarni faol ravishda bartaraf etish orqali huquqni muhofaza qilish organlari xodimlari o'zlarining umumiy psixologik vakolatlarini oshirishlari mumkin, bu esa o'z rollarida yanada samarali va barqaror ishlashga olib keladi.

Ichki ishlar xodimlari uchun psixokorreksiya strategiyalari:

Psixokorreksiya usullari psixodiagnostika orqali aniqlangan psixologik muammolarni hal qilish uchun mo'ljallangan bir qator tadbirlarni o'z ichiga oladi. Ichki ishlar xodimlari uchun ushbu strategiyalar individual maslahatlar, stressni boshqarish bo'yicha seminarlar, chidamlilik treninglari va ongni saqlash amaliyotlarini o'z ichiga olishi mumkin. Ichki ishlar organlari xodimlarining kasbiy rivojlanishiga psixokorreksiyaning kiritish orqali huquqni muhofaza qilish organlari ofitserlarning engish qobiliyatini, hissiy jihatdan tartibga solish va qaror qabul qilish qobiliyatlarini oshirishda qimmatli yordam berishi mumkin.

Bundan tashqari, psixokorreksiya tashabbuslari uning a'zolarining ruhiy salomatligi va farovonligini birinchi o'ringa qo'yadigan ijobiy tashkiliy madaniyatga hissa qo'shishi mumkin. Ochiq muloqotni, o'z-o'zini parvarish qilish amaliyotini va

ruhiy salomatlik resurslaridan foydalanishni rag'batlantiradigan qo'llab-quvvatlovchi muhitni yaratish orqali huquqni muhofaza qilish idoralari ichki ishlar xodimlariga o'z vazifalari bilan bog'liq muammolarni yanada samarali va barqaror tarzda hal qilish imkoniyatini berishi mumkin.

Xulosa:

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, ichki ishlar organlari xodimlarining psixologik malakasini oshirishda psixodiagnostika va psixokorreksiya strategiyalarini amalga oshirish muhim ahamiyatga ega. Ofitserlarning psixologik profillarini faol baholash va takomillashtirish sohalarini hal qilish uchun maqsadli choralar ko'rish orqali agentliklar o'z xodimlarining farovonligi va samaradorligini oshirishi mumkin. Ichki ishlar xodimlarining ruhiy salomatligi va psixologik barqarorligiga investitsiya qilish nafaqat alohida xodimlarga foyda keltiradi, balki huquqni muhofaza qiluvchi tashkilotlarning umumiy yaxlitligi va faoliyatiga ham hissa qo'shadi.

Huquq-tartibot idoralari o'zgaruvchan muammolar va jamiyat talablariga moslashishda davom etar ekan, ichki ishlar organlari xodimlarining psixologik farovonligiga ustuvor ahamiyat berish huquqni muhofaza qilish organlarining mustahkam va axloqli kadrlarini tarbiyalashning muhim jihati bo'lib qolmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. IIV Akademiyasi Axborotnomasi. Toshkent-2018.
2. O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar Vazirining 2021-yil 21-oktabrdagi 400-sonli buyrug'i.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 10-apreldagi PF-5005-son "Ichki ishlar organlarining faoliyati samaradorligini tubdan oshirish, jamoat tartibini, fuqarolar huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarini ishonchli himoya qilishni ta'minlashda ularning mas'uliyatini kuchaytirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi farmoni.
4. Ichki ishlar organlari kadrlari bilan ishlash va ularning xizmatini tashkil etish tartibini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risidagi PQ-3413